

ציודה לדרך:

עלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

וייל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

פרשת וישלח

עלון מס' 66 | שנה 2

בדרך הפרשה

אבינו מביע כאן שתי חששות; מצד אחד הוא חושש מעשו הרשע המבקש להרגו, ומצד שני, הוא גם חושש מ"אחיו", מעשו שיגלה כלפיו סימני אהבה ואחווה, ובכך יקלקלו ברוחניות!

נפוליאון קיסר צרפת, כבש אזורים נרחבים ביבשת ארופה. הוא פרסם את דעתו כי הוא דוגל בשיוון זכיות בין כל האזרחים. כאשר נערה נפוליאון לכבש את רוסיה, היו גדולי ישראל ששמחו כי הנה יבוא סוף וקץ לרדיפות האזמות שסבלו אחינו בני ישראל מיד הצאר הרוסי, שאכזריותו הנוראה הביאה סבל אים ליהודים. הם התפללו להצלתו של הקיסר הצרפתי, ואמרו כי הנה יבוא נפוליאון יקלו הגזרות והרדיפות ותהיה רוחה לעם ישראל.

מאידה, היו גם רבנים שהתפללו למען הצלתו של הצאר הרוסי, ואף פעלו בדרכים שונות למנוע את התקדמות הצבא הצרפתי בראשות נפוליאון. כשהרבנים האחרים בקשו שיסבירו את גישתם לטובת הצאר הרוסי, הסבירו שאמנם יתכן שנפוליאון טוב ליהודים מבחינה

פרשתנו פותחת בחזרתו של יעקב אבינו מהגלות בחרן, בבית לבן הארמי - לארץ ישראל, אל יצחק אביו. בעודו בדרך, שומע על עשו אחיו הבא לקראתו, ועמו ארבע מאות לוחמים, המבקשים לפגוע ביעקב.

יעקב אבינו נערה לפגישה עם עשו בשלש דרכים: דורון (מתנה), תפלה ומלתמה. בנוסף להכנות ה"שבועיות", יעקב גם מתפלל להקב"ה. יעקב יודע שכל פעלה שהוא עושה חיבת סיעתא דשמיא ושעליו להתפלל לה, הרי הפל מאתו יתב"ש.

יעקב אבינו פותח את התפלה בהודאה להקב"ה על עזרתו עד הנה: "כי במקלי עברתי את הירדן... ועתה הייתי לשני מחנות".. הוא ממשיך ומתחנן לפני רבונו-של-עולם "הצילני נא מיד אחי - מיד עשו". גדולי המפרשים מעירים על אריכות הלשון, הרי אין ליעקב אה מבצעדי עשו, ואם כן, מהו כפל הלשון? ופרשו כי יעקב

"במקלי עברתי את הירדן..."

מעשה באדם אחד שיצא לדרך באחד מימי האביב, בימים בהם מרגישים עדין את שירי צנת החרף, אה גם סימנים ראשונים של קיץ מתחילים להופיע ולבשר על בואו הקרב. יצא האיש לדרך לבוש במעיל. ראו אותו שני איתני הטבע, השמש והרוח, והחלו להתנפח מי מהם יצליח להפשיט ממנו את המעיל.

החלה הרוח לנשב קלות, מנסה להשיל את המעיל מגופו, רכס האיש כפתור אחד. הרוח ממשיכה במשב חזק יותר, והחלה רכס כפתור נוסף. ככל שהרוח הגבירה עצמתה, התעשה החלה והתפרבל במעילו יותר ויותר, הרוח לא הצליחה להעיף לו את המעיל.

כעת, לאחר כשלושה של הרוח, החלה השמש לשלח קרניה על פני הארץ, ומזג האויר הפך להיות חם. פתח האיש כפתור אחד במעיל. הגבירה השמש את חמה, כשבביתים, החלה פותח עוד כפתור, ועוד אחד. אחרי כפרת דרך כאשר לא יכל לשאת עוד את החם, פשט את המעיל לגמרי...

כה היה מספר רבנו ה"חתם סופר" בדרך משל, כאשר הוא מוסיף לזה את הנמשל והלקח המאלף: שתי דרכים יש ליצר הרע בכדי להפיל את היהודי ברשתו. דרך אחת היא מלחמה. הוא נלחם בו ומנסה בכח לגרר אותו למעשים רעים וחטאים. כמוכן שבמלחמה כמו במלחמה, יהודי נלחם אתו, לפעמים מצליח יותר ולפעמים פחות. אה יש לו דרך שניה מתחכמת יותר, ומסכנת יותר. הוא אינו נלחם, להפך, כביכול דורש את טובתו של האדם, עוטה אותו בחמימות ומנסה לשכנע שבכלל מדבר במצוה. בדיוק כמו השמש המחממת, שבדרך המתחכמת והמלטפת השילה מהאדם את מעילו. רבים נכשלו בדרך זו עד שהשילו מעצמם את כל סימני היהדות.

חמרת, אבל נצחוננו עלול להביא לחרבן רוחני מחלט. כי כאשר יהודים יכולים 'להנות' מחפש וחרות, הם עלולים לאבד את זהותם הנפרדת ועז רוחם היהודי.

ואכן, במבט לאחור הוכחו דברים אלה כנכונים. היהודים שסבלו מצרות והצקות תחת הצאר הרוסי, נותרו איתנים באמונתם, התחזקו ותמכו זה בזה. ואלו יהודי צרפת בימי נפוליאון, שקבלו ממנו שויון זכויות, התבוללו בגוים ואבדו לחלוטין את הזהות היהודית שלהם רח"ל.

על כן מתפלל יעקב אבינו - אני חושש מאחי, ואני חושש מעשו הרשע. רעה לי האחיה ורעה לי השנאה. רבנו של עולם, עמד לימיני והצילני משניהם!

גם כאשר יעקב אבינו נותר לבדו במעבר יבק, נאמר על השר של עשו "ויאבק איש עמו" - ויאבק מלשון מאבק, אולם רש"י כותב שהוא גם מלשון חבוק. דרכו של שרו של עשו, הוא יצר הרע, לפגע בנו בשתי הדרכים - במאבק ובחבוק, ועלינו להשמר משניהם!

בפרשתנו יש מדרש מרתק על המפגש שהתרחש בין יעקב לעשו. כתוב בתורה: "וירץ עשו לקראתו [לקראת יעקב] ויחבקו, ויפל על צווארו וישקהו...". המלה "וישקהו" רשומה בתורה עם שורת נקודות מעליה. אמרו חז"ל: הנקודות האלה נועדו להראות שהמלה צריכה להקרא אחרת: לא "וישקהו", כלומר נשק אותו, אלא "וישכהו" - כלומר נשה אותו!

איה נתן להבין מדרש זה, שגראה כי הוא משנה לחלוטין את משמעות המלה? נשיקה היא בטוי של אהבה, ונשיקה היא ההפך מזה! אומר רבנו ה"שפת אמת": "כשעשו מנשק, יעקב ננשה!" נשיקת הגוי לעולם אינה נשיקה של אהבה. זו עלולה להיות הפעת החבה המסכנת ביותר שנתן להעלות על הדעת.

בדרך החנוכה

היו מאחדים, על כן נקראו כלם בלשון יחיד. ואלו בני עשו המפרדים ביניהם בחסר אחיה נקראו בלשון רבים...

עם ישראל הוא עם אחד. למרות שנתחלקנו ל"ב שבטים, בעדות שונות ובמנהגים רבים, יש בין כלנו אחריות הדדית שבין איש לאחיו. כל יחיד

יעקב אבינו זכה להוליד שנים עשר בנים! "י"ב שבטי קה"ל! בעת ירידתם למצרים נאמר על שבטים איש ממשפחת יעקב: "כל הנפש הפאה ליעקב מצרימה". בסוף פרשתנו מפרטת התורה את כל משפחתו של עשו אחיו. לעשו היו ששה בנים, ועליהם אומרת התורה "כל נפשות ביתו". המדרש לומד כי בני יעקב

חש בצער של יהודי אחר, ושומח בשמחת כל יהודי ויהודי. שכל אב פואב בהעדר בנו. גם הבנים כלם משתדלים לאתר ולהשיב את אחיהם האבוד הביתה. כה אבינו שבשמים יושב ומצטער על בניו האבודים, שבצוק העתים התרחקו מעל שלחנו, אבדו את הקשר הרוחני ואפלו אינם חשים בצער על הרחוק מאביהם.

"קרן ההסעות" משמשת כידא-אריכתא של גדולי ישראל, להשיב את הבנים הביתה. מדי יום ביזמו, ב'קרן' דואגים להסיע את אלפי הילדים לבתי חנוה - מוסדות התורה של החנוה העצמאי, שם הם מתקדשים ומתעלים.

לקראת המעבר לעולם הישיבות משקעים דמים מרבים, ומתקמת עשיה ענפה לרשום ולווי הנערים, עדוד וחזיק, עד שנגקלטים הם היטב בעולם הישיבות. מדי ערב עובר אברה חשוב בין הישיבות הקטנות בבני ברק, לבקר ולראות בשלום הפחורים הצעירים. הוא שומע את רחשי לבם, מסייע להם לפתר קשיים ומעודד את השקעתם.

בדרך כלל שולח מאמתחתו מיני מתיקה להנעים לבחורים את חיי הישיבה,

ואף מתקשר בנוכחותם להורים שגרים במקומות מרחקים, למסר "ד"ש חם...". בהגיעו לפני כשבוע לאחת הישיבות, פנה אליו בחור מתבגר, תלמיד הישיבה גדולה במקום, ואמר "כבוד הרב! אני רואה שהנה מתאמץ ומחלק את זמנה היקר בין ישיבות רבות. אני אחסה לה זמן. בישיבה זו אני ממלא את התפקיד!

פעמים ביום אני יורד לאגף הישיבה קטנה ומעניק לווי רגשי ותורני לנערי "קרן ההסעות" שנגקלטו כאן בישיבה.

אני קונה להם מגדים ומיני מזונות, והם מצדם, חולקים אתי ספורי הצלחה ומתעצים לגבי קשיים, נסיונות ואתגרים. כבוד הרב! נצל את זמנה היקר בישיבות אחרות. כאן הכל בשליטה כאן הכל באחריות!

ברוך השם". תמה האברה, מיהו זה ואיזה הוא? מדוע מקדיש בחור בוגר זה מזמנו ומכספו למען בחורי "קרן

ההסעות"? הסביר לו הבחור: "אני רואה את הצעירים שנגקלטים בשעור א'. זה בא משוב מרחק, האחר בא ממשפחה מרחקת, אני מביט בהם ואני רואה את עצמי! כה הייתי אני - לפני שמונה שנים. סימתי פתה ו' בבית ספר 'דיתלונ' בעיר,

ובמקום לעבר ל'חטיבת בינים' השפיע פעיל 'קרן ההסעות' על הורי להעביר אותי לתלמוד תורה בעיר הסמוכה. מדי יום נסעתי בהסעות של ה'קרן'.

היה לי קשה להשתלב בלמודים, והאברה של ה'קרן' בתלמוד תורה עזר וממן לי שעורי עזר. בכתה ח' השפיעו על הורי לרשם אותי לישיבה קדושה. וכוחים רבים התנהלו סביב,

'וימה יהיה עם פרנסה? איך יהיה לו מקצוע'. ערכים ארכים ישובו פעילי 'קרן ההסעות' בסלון ביתנו, עד שהורי הסכימו ועברתי לישיבה קדושה'. 'אני מסתכל על הפחורים הצעירים, ואני רואה את עצמי. אני זוכר את הקשיים, את הגעגועים, את תחושת הפלבול מול משגים שלא היו מקרים לי. באותם ימים, פעילי 'הקרן' עזרו לי להבין פרטים קטנים וחשובים.

איזה סוג מעיל לובש בחור ישיבה, איזה צבע סוודר, למה חשוב להיות בישיבה גם בשבתות, ועוד דברים רבים". "עכשו כשאני כבר בחור ישיבה' לכל דבר, ומציעים לי שדוכים מציינים לקראת העמדת בית של תורה, קבלתי על עצמי למלא את תפקיד "האברה הפעיל" בישיבתנו.

אני תומך בנערים, אני מאזין ללבטיהם ומרגיע את נפשם".

אחינו בני ישראל! העם שבשדות צמא לדבר ה'! ההוצאות של תוספת קני הסעה ושבוץ אברכים ופעילים בעוד ועוד בתי ספר - גדולים מאד. תנו ידיכם עמנו! היו שתפים גם אתם במפעלם הגדול של רבותינו גדולי ישראל,

הרימו תרומה לפעילות 'קרן ההסעות' ותוכו שישרו בביתכם רב נחת, שמחה ובכריאות!

בְּדֶרֶךְ אַבוֹתֵינוּ

השְׂבוּעָה, בְּיוֹם ט"ו בכֶּסֶל, חַל יוֹם פְּטִירַתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ הַקְדוֹשׁ, רַבֵּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא. חַז"ל מְסַפְּרִים כִּי רַבֵּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא נִוְלַד בְּיוֹם בּוֹ נִהְרַג רַבֵּי עֲקִיבָא בְּיַדֵּי הַרֹמָאִים עַל קְדוּשַׁת ה', וְעַל־יְהוָה דָּרָשׁוּ אֶת דְּבָרֵי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ בְּהַלְלָתוֹ: "וְזָרַח הַשָּׁמֶשׁ וְכָא הַשָּׁמֶשׁ". וְלָמָּה נִאֶמְרָה זְרִיחָה לַפְּנֵי שְׁקִיעָה? לָלַמַּד כִּי עִם יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם לֹא נֹתֵר לְלֹא מְנַהֵיג שְׁמַאִיר אֶת דְּרָכּוֹ בְּשָׁמֶשׁ, עוֹד לַפְּנֵי שְׁשִׁקְעָה שְׁמִשׁוֹ שֶׁל רַבֵּי עֲקִיבָא, זְרִיחָה שְׁמִשׁוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ הַקְדוֹשׁ.

מְגִדֵּל מְעַמְדוֹ בְּקֶרֶב בְּנֵי דוֹרוֹ, רַבֵּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא הֵיזָה קְרוֹי בְּפִי כָל "רַבֵּי", לְלֹא הַזְכָּרַת שְׁמוֹ. כָּלֵם יָדְעוּ בְּמִי מְדַבְּרִים עַד הַיּוֹם הַזֶּה, בְּלִמּוּד הַמִּשְׁנָה וְהַגְמָרָא, נוֹתֵר "רַבֵּי" כְּפוּיו הַמְּקַבֵּד שֶׁל רַבֵּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא. רַבֵּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא הֵיזָה נִצָּר לַמְּשַׁפְּחָה מְכַבְּדָת בְּיִשְׂרָאֵל, אַבוֹתָיו הָיוּ נְשִׂאֵי יִשְׂרָאֵל – רַבֵּן גְּמַלְיָאֵל וְרַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּנּוּ, וְהֵמָּה צְאֲצְאִים לְשׁוֹשְׁלֵת הַלֵּל הַגּוֹן, מְנַכְדֵּי שֶׁל דּוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל.

בְּזִמְנֵי שְׁנוֹלֵד רַבֵּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא, הֵיזָה גְּזֵרָה שְׁנוֹרָה מְלָכוֹת רוֹמִי עַל יִשְׂרָאֵל שְׁלֵא יְמוּלוּ אֶת הַבְּנִים, וּמִי שְׁיָמוּל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲבִיו, רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּנּוּ גְּמַלְיָאֵל, מֵל אוֹתוֹ עַל אֵף הַסְּפִינָה. שְׁמַע עַל כֵּךְ שֶׁר הָעִיר וְהַלְשִׁין עָלָיו אֶצֶל הַמוֹשֵׁל. הֵלָּה נִתֵּן צוֹ לְשַׁלַּח אֶת רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּנּוּ גְּמַלְיָאֵל, רַעֲיָתוֹ וְאֶת הָרֶדֶק הַנִּמּוּל לְמִשְׁפַּט אֶצֶל קִיסָר רוֹמִי. הִגִּיעוּ רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּנּוּ גְּמַלְיָאֵל וְרַעֲיָתוֹ אֶל אֶרְמוֹנוֹ שֶׁל הַקִּיסָר. בְּעוֹדָם מִמְתִּינִים לְקִיסָר, יִצְאָה הַקִּיסָרִית מִחֻדְרָהּ, וְרָאתָה אֶת אִמּוֹ שֶׁל רַבֵּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא. שְׁאַלָה אוֹתָהּ לְשֵׁם מַה בָּאָה לְאֶרְמוֹן, אָמְרָה לָהּ שֶׁהַמְּלָכוֹת גְּזֵרָה שְׁלֵא לְמוּל אֶת הַבְּנִים. וְכִיּוֹן שְׁלֵא צִיָּתוֹ לְצוֹ הַמֶּלֶךְ, עֲתָה מְעַמִּידִים אוֹתָנוּ לְמִשְׁפַּט. הַקִּיסָרִית לְקַחָה אֶת הַרְבֵּנִית לְחֻדְרָהּ, וְסַפְּרָה לָהּ שְׁגַם לָהּ יֵשׁ תִּינוּק בֶּן עֶשְׂרֵה יָמִים בְּשֵׁם אֲנִטוֹנִינוֹס. הִצִּיעָה הַקִּיסָרִית שְׁיַחֲלִיפוּ בֵּין הַתִּינוּקוֹת; בְּנָה שֶׁל הַרְבֵּנִית יְהִיָה אֶצֶל הַקִּיסָרִית בְּעִרְסָה, וְאֲנִטוֹנִינוֹס יְהִיָה בְּחִיק הַרְבֵּנִית! בֵּינָתִים בְּכָה הַיֵּלֶד אֲנִטוֹנִינוֹס כִּי הִיָה רַעֵב, וְהַרְבֵּנִית הֶאֱכִילָה אוֹתוֹ. כִּאֲשֶׁר נִקְרָאוּ לְחֻדְרֵי הַקִּיסָר, שְׁאֵל בְּרַגְוִי: "מִדּוּעַ עֲבַרְתָּם עַל הַחֵק? לָמָּה מִלְתָּם אֶת בְּנֵיכֶם?" עָנָה לוֹ רַבֵּי שְׁמַעוֹן: "מִי הָעֵלִיל לְאֶדְוָנִי שְׁעַבְרָנוּ עַל גְּזֵרַתְךָ? הִנֵּה הַיֵּלֶד לַפְּנִיָה, בְּדַק

וְרָאָה אִם נִמּוּל הוּא אוֹ לֹא!" בְּדַק הַקִּיסָר וְרָאָה כִּי הַיֵּלֶד עָרַל גְּמוּרָה. הַתְּפִלָּא הַקִּיסָר עַל שֶׁר הָעִיר שְׂרָמָה אוֹתוֹ, וְהַטְרִיחַ לְחַנֵּם אֶת רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּנּוּ גְּמַלְיָאֵל נְשִׂיא יִשְׂרָאֵל וְאֶת אִשְׁתּוֹ הַיּוֹלְדָת לְהַטְלִיט לְמֶרְחָק. כָּעַס הַקִּיסָר מְאֹד עַל הַשּׂוֹר, וּבְכַדִּי לְפִיס אֶת רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּנּוּ גְּמַלְיָאֵל, הוֹדִיעַ עַל בְּטוּל הַגְּזֵרָה. הַרְבֵּנִית חֻזְרָה שׁוֹב לְחֻדְרָהּ שֶׁל הַקִּיסָרִית וְהָן הַקְּלִיפוּ בַחֻזְרָה אֶת הַתִּינוּקוֹת. מֵאֹז שֶׁרָרָה יְדִידוֹת אֲמִיצָה בֵּין רַבֵּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא – מִצְאֲצְאֵי יַעֲקֹב אֲבִינוּ, לְבִין אֲנִטוֹנִינוֹס קִיסָר רוֹמִי – מִצְאֲצְאֵי עֲשׂוֹ הַרְשָׁע.

חַז"ל מְצִינִים שְׁבוֹכּוֹת הַחֵלֶב שְׁיִנֵּק אֲנִטוֹנִינוֹס מֵאִמּוֹ שֶׁל רַבֵּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא, נִכְנָסָה בּוֹ רוּחַ טְהוּרָה עַד שֶׁהִתְגַּיַר בְּיַד רַבֵּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא, וְאֵף לָמַד מִמֶּנּוּ תוֹרָה.

פַּעַם שְׁאֵל אֲנִטוֹנִינוֹס אֶת רַבֵּי: 'כִּיצַד אֶפְשֶׁר לְהַעֲנִישׁ אֶת הַנְּשִׁמָּה בְּעוֹלָם הָאֱמֶת, הֲלֹא הִיא תִטְעֵן שֶׁהַגּוֹף הוּא שְׁחָטָא וּפְשָׁע, וְאֵלּוֹ הִיא, הַנְּשִׁמָּה, חֵלֶק אֵלּוֹק מִמַּעַל! וְהַגּוֹף אֵף הוּא יִטְעֵן טְעֵנָה דּוּמָה: מַה אֲנִי לְלֹא הַנְּשִׁמָּה? הֲרִי אֲנִי גּוֹשׁ עֶפֶר, כְּלוּם יְכוֹל אֲנִי לְחָטָא? הֲאִשְׁמָה בְּנִשְׁמָה! כִּיצַד, אִם כּוֹ, יַעֲנִישׁ הַקֵּב' ה אֶת הַחוּטָאִים?' הַשִּׁיב לוֹ רַבֵּנוּ הַקְדוֹשׁ בְּמִשְׁלַל, לְאֶדָם שֶׁהִיָה לוֹ גֶן וְכוּ פְרוֹת טוֹבִים וּמְשַׁכְּחִים. הַעֲמִיד בְּעַל הַגֶּן שְׁנֵי שׁוּמְרִים: הָאֶחָד סוּמָא (עוֹר), וְהַשֵּׁנִי חֲגַר (צוֹלַע וּמַתְקֶשֶׁה בְּהַלִּיכָה). הַחֲגַר רָאָה אֶת הַפְּרוֹת הַטוֹבִים שֶׁבָּגְן וְחָשַׁק בָּהֶם, וְהוּא פָּנָה לְסוּמָא וְאָמַר לוֹ: 'הֲרַפְּיִבְנִי נָא עַל כַּתְפִּיָה וְאִמַּר לָהּ לְהִיכֵן לַפְּנוֹת, אֲנִי אֶקְטֹף מִן הַפְּרוֹת וְשִׁנִּינוּ נִהְנָה מֵהֶם'. וְאִכּוּ כֵךְ עֲשׂוּ שְׁנֵיָהֶם.

עֲשִׂיר גְדוֹל הֵיזָה רַבֵּנוּ הַקְדוֹשׁ, וְלְמֶרּוֹת רַב עֲשָׂרוֹ עֲנוּתוֹ הֵיזָה, וְלֹא הֵיזָה נִהְנָה מִמְּנַעְמֵי עוֹלָם הַזֶּה. חַז"ל אָמְרוּ כִּי בְשַׁעַת פְּטִירַתוֹ זָקַף עֲשָׂר אֶצְבְּעוֹתָיו וְאָמַר לְרַבְשִׁ"ע: "גְּלוּי וְדוּעַ לְפָנֶיךָ שְׁיִגְעֵתִי בְּעֲשָׂר אֶצְבְּעוֹתַי בַּתּוֹרָה, וְלֹא נִהְנֵיתִי... אֶפְלוּ בְּאֶצְבַּע קְטָנָה!" בְּתַקּוּפוֹת בַּצְּרָת וְרַעֵב הֵיזָה פּוֹתַח אֶת אוֹצְרוֹתָיו, וּמְפָרְסֵם תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים מִמֶּמוֹנוֹ. אֶת הוֹנוֹ נִצַּל לְקַבּוּץ תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים לִישִׁיבָתוֹ הַגְּדוֹלָה, שֶׁם פָּרְנָסָם וְדָאג לְכָל צְרַכֵּיהֶם, בְּכַדִּי שְׁיַעֲסִקוּ בְּעִיוֹן תּוֹרָה כְּרָאוּי.

נזיקין – דיני ממונות, בין אדם לחברו, נזקי גוף ורכוש וכדומה.
קדשים – דיני בית המקדש והקרבנות לסוגיהם.
טהרות – דיני טמאה וטהרה.

רבי יהודה הנשיא ערך את המשנה בבהירות לשונית, בהיותו בקי גדול בלשון הקדש ובעוד שפות רבות. את המשנה כתב בקצור, כה יוכלו לשננה ולזכרה בעל-פה גם בעתות צרה, גלות ומנוסה. תלמידיו המשיכו למסר לדורות הבאים את פגנות המשנה ובאוריה. רבי יהודה הנשיא ערך את המשנה בבהירות לשונית,

בהיותו בקי גדול בלשון הקדש ובעוד שפות רבות. את המשנה כתב בקצור, כה יוכלו לשננה ולזכרה בעל-פה גם בעתות צרה, גלות ומנוסה. תלמידיו המשיכו למסר לדורות הבאים את פגנות המשנה ובאוריה.

רבי יהודה הנשיא זכה ועל שלחנו התאחדו תורה וגדלה במקום אחד. למרות גדולתו העצומה בתורה התבטא ברב ענוה ואמר: "הרבה למדתי מרבתי; ומחברי יותר מרבתי; ומתלמידי - יותר מכלם". לאחר פטירתו של רבי נאמן: "מלשמת רבי - בטלה ענוה ויראת חטא".

ממפעליו הגדולים של רבי יהודה הנשיא היה חבור המשנה. התורה שקבלנו מאת הקב"ה על הר סיני מרפכת מ"תורה שבכתב" (התנ"ך - תורה נביאים וכתובים) ו"תורה שבעל-פה" המכילה באורים והסברי הלכות של התורה שבכתב.

התורה שבעל-פה, כשמה כן היא, עברה מדור לדור בעל-פה. משה מסר אותה ליהושע שמסרה לאגנים שמסרו לנביאים. הנביאים מסרו לאנשי כנסת הגדולה, והם מסרוה לגדולי ישראל בכל דור ודור. היה אסור להעלות תורה זו על-גבי הכתב.

רבי יהודה הנשיא ראה כי בגלל קשי הגלות והצרות שתכפו ובאו, עלולים דינים רבים להשתכח או להשתבש. לפיכך החליט ללקט ולאסף את כל ההלכות שנמסרו איש מפי איש עד למשה מסיני, ולהנציחם ב"משנה" (משנה' פרושה שנון וחזרה). את ספר המשנה הוא חלק לששה חלקים - "ששה סדרי משנה":

זרעים – בספר זה מופיעות הלכות ודיני עבודת הקרקע וכל ההלכות הקשורות התלויות בארץ.

מועד – דיני שבת, יום טוב, תעניות והמסעף מהם.

נשים – הדינים וההלכות הקשורות בחיי המשפחה, נשואין וכדומה.

ענו על לפחות אחת מהשאלות הבאות:

- כִּמָּה בְּעֵלֵי חַיִּים בְּסֵךְ הַכֵּל שֶׁלַח יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ?
- מִדּוּעַ חָזַר יַעֲקֹב אֲבִינוּ בְּלִילָה וְסִפֵּן עֲצָמוֹ עֲבוּר 'פְּכִים קִטְנִים'?
- מִתִּי יַעֲלֶה יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ אֲחִיו לְהַר שְׁעִיר?

תשובות לפְרִשְׁת וַיֵּצֵא

עֲרַךְ אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יַעֲקֹב בְּרִשְׁמָה לְפִי אַרְבַּע הָאֲמָהוֹת!

- בְּנֵי יֵאָה: רֵאוּבֵן שְׁמֵעוֹן לֹוִי יְהוּדָה יִשָּׁשְׁכָר וְזְבוּלוֹן. בְּנֵי רַחֵל: יוֹסֵף וּבְנֵימִין. בְּנֵי בְלָהָה: דָּן וְנַפְתָּלִי. בְּנֵי זְלֶפְהָ: גָּד וְאָשֵׁר
- כִּמָּה זְמַן חָלַף בֵּין נִשׁוּאֵי יֵאָה לַיעֲקֹב, לְבֵין נִשׁוּאָיו עִם רַחֵל?
- שְׁבוּעַ יָמִים
- מִיָּד לְאַחַר יְלֶדֶת יוֹסֵף, מִבְּקִשׁ יַעֲקֹב לָשׁוּב לְאַרְצוֹ אֲבוֹתָיו. מַה דּוֹרְשִׁים עַל כֵּן חֲזוֹ"ל?
- שְׁבֻכָחוֹ שֶׁל יוֹסֵף לְהִתְגַּבֵּר עַל עֲשׂוֹ הָרָשָׁע, כְּמוֹ שֵׁנֵא' "וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב לְאֵשׁ, וּבֵית יוֹסֵף לְהֶבֶה, וּבֵית עֲשׂוֹ לְקֵשׁ..."

**מעוניינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il**

רוצים את העלון אצלכם?

שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעבדה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 5-804-659-95 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ